

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja kot priloga „SLOVENCU“ sveder vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan pozrej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v slemenih ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravništvu „DOMOLJUBA“ Vodnikovcve ulice št. 2. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 24.

V Ljubljani, 19. decembra 1895.

Letnik VIII.

Pred koncem leta.

Še par dnij in staro leto gre tja, kamor jih je že slo po Kristusovem rojstvu 1894. Ker dragi bralci Domoljubovi dobé drugi list šele po praznikih in po novem letu, zato se nam zdi umestno, da nekoliko pogledamo nazaj v staro leto.

Leto, katero se kmalo od nas poslovi, ostalo bo vsem prav gotovo v spominu zaradi velikih nezdod, ki so nas zadele. Huda zima, velik sneg, potres, kakoršen se nikdar ni obiskal naše ljube domovine, v jeseni povodenj, ponekodi slaba letina: vse to je dobrotljivi Bog poslal nad nas. Hudo so nas zadele imenovane nesreče, posebno potres, tako, da desetletja ne bodo mogla popraviti in zboljšati vsega, kar je podrtó in poškodovano. V teh hudih časih je verno naše ljudstvo hitelo k molitvi k mali kapelici, ker hram božji je bil podrt in nebrojne vroče prošnje so puhtele k Bogu za usmiljenje. Naše ljudstvo je ostalo trdno v veri. To versko prepričanje je prav očitó prodrlo pri zadnjih volitvah v kmečkih občinah, kakor smo to zadnjič omenili. Vera doma, pa tudi vera v javnem življenju, v volilnem boju, je zmagala, je ostala neomajana. Tako smo, dragi čitatelji, tudi letos vsi skup držali se prvega dela našega vodilnega, zlatega reka: Vse za vero!

S tem smo že mnogo koristili domovini; da smo pri zadnjih volitvah skušali spraviti v deželni zbor može, katerim je vera prva in najsvetejša stvar, katerim je blagor našega ljudstva v resnici pri srcu, s tem pravimo, smo storili prvi korak k zbolšanju naših razmer: in to smo storili vsi, od prvega do zadnjega, od najubožnejšega in najpriprostejšega volilca pa do izvoljenega poslanca, vsi smo storili v tem obziru svojo dolžnost. Če oni v mestih nočejo, da bi se jim razmere olajšale, ne moremo zoper to nič. Počasi bodo sprevideli to tudi ti, da jim hočejo le oni dobro, kateri so verni možje. S tem uspehom že smemo biti zadovoljni, ker vemo, da je večina ljudstva na naši strani. Bog daj, da v prihodnje dosežemo še več! Katoliška ljudska stranka je

priredila v mnogih krajih shode, na katerih so se razpravljale važne stvari. In večinoma so bili shodi, kar nas zelo veseli, dobro obiskani. Razpravljala so se gospodarska vprašanja, kako bi se zopet pomagalo kmečkemu stanu na noge. V ta namen so se v tem letu ustanovile nekatere posojilnice, ki prav dobro poslujejo. Dokaz temu je, da so nasprotnikom trn v peti; ker ose se spravijo le nad dobro sadje. 12. t. m. vršil se je osnovalni zbor »zveze kranjskih posojilnic«, nova pridobitev na narodno-gospodarskem polju, o kateri drugod še več poročamo. Med delavskimi shodi omenjamo le onega na Brezjah in pa v Ljubljani; reči moramo, da se je mnogo delavcev iztrgalo socijalno-demokratskim kreppljem. Od najnovejšega časa sem ima se naša stranka boriti z dvema nasprotnikoma. Prvi je liberalc, to je tisti, ki taji pomen vere, tisti, ki sramoti in blati duhovnike, pred vsami prevzvišenega knezofkofa. Socijaldemokrati, drugi nasprotniki, pa učé: kar si bo kdo zaslužil, to ne bo njegovo, ampak dati bo moral drugim, da si potem na jednake dele razdele; torej n. pr. jeden zasluži na teden 7 gld., drugi, ki je len, 4 gld., pa bo kdo prišel in dejal, ti daj od tvojega zaslužka toliko, da bodeta oba jednako imela. Mislim, da nikdo ne bo hotel tega storiti. Drugi nauk socijaldemokratov pa je ta: bogatinom pa se mora premoženje vzeti in potem razdeliti tako, da bodemo vsi jednako imeli. Da je to krivično, to je jasno ko beli dan. Dalje učé tudi, da je domovina in narodnost sama neumnost in da je vse jedno, ali smo Slovenci, Nemci ali pa Kitajci. Tega mi ne maramo; v ljutih bojih s Turki ohranili smo si domovino in narodnost, ohraniti jo hočemo tudi še za naprej. Zalostno pa je, da si često liberalci in socijaldemokratje podajajo roko, posebno kadar se gre zoper našo katoliško stranko. Mi smo si v svesti, da smo v preteklem letu storili po moči, kar drugi del našega gesla pravi: Vse za domovino!

S tem pa smo gotovo mnogo tudi storili za širjo svojo domovino, za ljubo Avstrijo in nje vladarja. Naša udanost pa je letos dobila še novega netiva. Ko je grozni

potres obiskal Ljubljano in okolico, je presvitli cesar sam prihitel pogledat revo svojih podanikov in njemu se imamo zahvaliti, da smo dobili vsaj nekaj državne pomoči. Zato moramo tudi tretji del gesla spolnovati: Vse za cesarja!

Vse za vero, dom, cesarja! To je bilo do sedaj naše geslo, tega se bode Domoljub držal v novem letu. Osem let se že Domoljub bori za narodne pravice in za domovino na verski podlagi. Mi se s tem nočemo hvaliti, ampak hvalo dati moramo le Bogu, ki je blagoslovil naše delo. Zahvalo pa smo dolžni tudi naročnikom, ki so pridno brali in naročali Domoljuba.

Toda vemo za gotovo, da jih je še veliko, ki bi si lahko naročili Domoljuba. 80 borih krajecarjev si pač lahko marsikdo prihrani, zato pa dobi dvakrat na mesec precej berila v poduk in zabavo. Domoljub bode prinašal tudi zanprej novice najprej iz sirnega sveta in potem iz Slovenskega, poučeval bo drage rojake o ravnanju in početju naših nasprotnikov in jih kazal v njih pravi luči. Tudi cerkveni pregled in razne vesti iz misijonov ne bodo izostajale. Pripovedovalec v listku nas bo še nadalje razveseljeval z raznimi povestmi in podobami iz življenja. Včasih bodo dobili tudi gospodarji pametne nasvete o poljedelstvu, vrtnarstvu in drugih stvareh. Za radovedneže vsake vrste pa bodo skrbele razne novice. Berila bode toraj dovolj; kolikor več pa bo naročnikov, toliko več bo lahko storil Domoljub za svoje bralce.

Če bi vsak dosedanji naročnik še jednega pridobil, to bi bilo pač lepo. Naj poskusi vsak malo pri svojih prijateljih pridobiti novega naročnika.

Toraj dragi naročniki, poiščite doma tistih 80 kr in jih kmalu pošljite kot naročnino za Domoljuba. Ne bode vam žal. S tem boste tudi koristili dobri stvari, katero zastopamo.

Vsem starim naročnikom pa želimo zdaj vesele praznike in srečno novo leto, da bi ljubi Bog dal, da bi bilo bolj srečno ko preteklo.

Kaj je novega po svetu?

Na *Dunaju* bodo občinske volitve meseca februarja. Dunajskih kristijanov čaka hud boj, ker bo vlada skoraj gotovo pomagala liberalcem. Poleg tega pa se je liberalna stranka začela nekaj gibati. Da kristijani in protiliberalci ne drže rok križem, razume se samo ob sebi.

V *Avstriji* dobimo še nekaj ministrov, zato da bode država lahko več denarja izmetala, če jih bo pomlad vzela. Poseben minister bo imenovan za železnice, potem za Galicijo in pa Češko. V državnem zboru pride kmalu volilna preosnova na vrsto.

Deželni zbor kranjski se prične 28. dec.

Na Nemškem, Španskem in Ruskem je zima porabla *stare ministre* in za Miklavža so dobili nove.

Pretepi v državnem zboru so sedaj prišli v navado. 11. t. m. je v *bolgarskem* drž. zboru vstal poslanec Neičev ter je po vsej sili zahteval, da mora knez dati prekrstiti princa Borisa po razkolnem ruskem obredu. Ker je rabil razžaljive besede, pozval ga je predsednik k redu. Toda Neičev se zato ni brigal. Ko predsednik vidi, da so njegove besede zastoj, ukaže policajem, naj spravijo Neičeva iz dvorane. Ti so poslanca res prijeli, a pri tej priči napadli so policaje Neičevi pristaši in začel se je splošen pretep, ki je trajal kake pol ure. Na to so pa zopet v miru nadaljevali posvetovanje.

Državnozborna volitev v Stopavi na *Ogerskem* je zopet nov dokaz nesramnosti in nečastnosti, ki se dogajajo pri volitvah v kraljestvu čegar patrona je devica Marija. Volitev se je vršila tako-le: Ljudska katoliška stranka je bila zastopana po 1252 volilcih. Volitev ja trajala celih 36 ur, namreč od osme ure zjutraj dne 5. decembra do osme ure zvečer naslednjega dne. Kaj takega se še ni pripetilo na Ogerskem. Do 6. t. m. opoludne so brez vsakega vzroka zavrgli nad 350 glasov ljudske stranke. Ostale volilce ljudske stranke so odgnali s tem, da so jih v najneugodnejem vremenu pustili na prostem dva dni in jedno noč. Kaj takega se še celo živino ne počenja. Na ta način so oropali 600 glasov. Orožništvo in vojaštvo je na vse mogoče načine skrbelo, da ni prišel na volišče noben nasprotnik vladne stranke. Vse ulice so bile zaprte; vstop je bil dovoljen le pristajem vladne stranke, katerim se je po gostilnah oskrbelo gorko prenočišče in dober prigrizek, mej tem ko na prostem bivajočim volilcem ljudske stranke niti kruha niso privoščili in jim še celo prepovedali napraviti ogenj, pri katerem bi ogreli zmrzle ude. Vsled tega se ni čuditi, ako je bil izvoljen z 213 glasovi večine liberalni vladni pristaš Latkoci. Vlada je pa tudi po volitvi skrbela, da ni mogel nihče ugovarjati takemu postopanju. Vse nasprotne volilce je odvedlo orožništvo takoj potem ko so oddali glasove, iz mesta. Ta dogodek je zopet nov dokaz da se Ogerska niti s Turčijo ne da primerjati, pa tudi dokaz da liberalci ne spoštujejo pravice in svobode svojega bližnjega. Celotekateri liberalni-mažarski listi se spodtikajo nad takim ravnanjem.

Lahi so jo sedaj enkrat skupili. Tam doli v vroči Afriki hočejo si osvojiti nekaj dežele. Stala jih je ta neumnost dokaj denarja in ljudij. Do zadnjih časov se jim je dobro godilo in koj so hoteli celemu svetu naznaniti svoje zmage. Toda prehitro so se veselili. V nekem boju je padlo 3450 mož, med njimi jeden major štirje stotniki in več drugih častnikov. Nepopisno so sedaj Lahi poparjeni. V zbornici so predlagali, naj se še pošlje vojakov v Afriko, da vsaj to ohranijo, kar že imajo. Seveda brez nič pa tudi ni nič, za vojsko je treba denarja. Toda kod ga naj uboga Laska dobi? Sedem milijonov hočejo vzeti na posodo in si tako novih dolgov na vrat nakopati. Gotovo laški davkoplačevalci s tem niso zadovoljni.

Na *Turškem* se gode čudne reči. Zoper obstoječo vlado je nekaj nezadovoljnejšev napravilo zaroto, ki navdušuje ljudi k upor. Evropejci, posebno kristijani, niso

varni svojega življenja. Po poročilih padlo je v Armeniji 160.000 prebivalcev, večinoma kristijanov. Turski listi hočejo vse utajiti, toda ne morejo. Tudi vojne ladije, katere so poslale razne države, ne bodo ugnale Turka, če ne bodo topovi govorili.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Č. g. Anton Jemec je predložen za župnijo Podlipo. Premeščena sta č. gospoda kapelana Alojzij Zelezny iz Šmartnega pri Kranju v Št. Jurij pri Kranju; Anton Pfajfar iz Leskovca kot župni upravitelj v Leskovcu. Novo nameščen pa je g. Josip Šolar kot kapelan v Leskovcu. — Nepoznan tat je hotel 10. t. m. okrasti kapelo sv. Frančiška Ks. pri sv. Jakobu v Ljubljani, kjer se ravno njemu na čast obhaja devetdnevnica. Ker so ravno v ponedeljek pobrali denar iz skrinjice Frančiškove kapele, jo je pustil na miru, zato je pa ugrabil svetinjo, misleč, da je gotovo srebrna; a ker je radi širokega stalca ni mogel lahko skriti pod obleko, jo je prelomil in odvezl svetinjo, stalca pa pustil pod oltarno ograjo. Z ukradeni svetinjo si tat ne bode nič pomagal, ker je bila plehata. Tatu so že dobili. — Posestniku And. Samsi v Spodnjem Zemonu so neznani tatje dne 25. novembra odnesli okoli 965 gl. v bankovcih. — Dne 10. t. m. popoldne je napadel na Brunku pri Št. Janžu blizu 18 let star, spriden kmečki fant nekega posestnika ter ga s kamnom večkrat udaril po glavi, tako, da se je ta vsled udarcev nezavesten zgrudil na tla. Na to mu je ukradel žepno uro in blizu 5 gl. denarja. Zločinca imajo že pod ključem. — V Kamniku so vendar enkrat dodelali most čez Bistrico ter so ga 18. t. m. izročili prometu. — Svetli cesar je potrdil v kranjskem deželnem zboru sklenjeni zakon glede naprave okrajne moravske ceste v cestnem okraju brdskem. — V Radečah pri Zidanem Mostu je bil dne 4. t. m. za župana izvoljen posestnik in mesar Fr. Juvančič. — V Metliki so nekateri bogatini, ki nekdanje niso imeli posebnega premoženja. Ljudje proučujejo o njih, da so le s »kontrobandom« obogatili. In res je pri nas, kakor malokje drugje, »kontrabant« jako cvetel. Pa tudi dandanes se nekateri te neumnosti ne morejo pozabiti. Znano je, da se sedaj iz Hrvatake ne smejo k nam dovažati tiste živali, pred katere Belokranjec vedno postavi »brez zamere«, predno jih imenuje — namreč prašiči. To pa je kakor nalašč za nekatere, ki hrepenijo po bogastvu, in govori se, da so v tem času, odkar je zaprtija, že velike množice teh živalij »kontrabant« odpravili na Kranjsko. Slednjič se je pa vendar jednemu ponesrečilo. Orožniki so slučajno naleteli na Gorjancih na veliko čredo hrvaških prašičev, ki so bili namenjeni v Novo Mesto. Vsa čreda se je konfiscirala in na dražbi prodala. Sedaj pa se vrše v Metliki preiskave. Mož, ki je s tem, občenemu blagru tako nevarnem početjem, iskal svoje sreče, sedaj v zaporu premišljuje svoj prestop. Čujemo, da so zaprli tudi že nekega suhorskega posestnika. Vse pa, ki so pri tem prizadeti, čakajo hude kazni.

Listek.

Božični večer v ječi.

(T. Savinjski.)

Blizal se je lepi adventni čas. Temna noč je že razprostirala svoje peruti nad majhno gorsko vasico, in v farnem zvoniku naznanjala se je polnočna ura.

Po klancu navzdol stopata dva možaka, precej dobro opravljena. Jeden, majhen suh možiček, ki se neprenehoma opoteka, kakor bi hotel najti, kje je cesta bolj široka — drugi pa krepkeje koraka za tovaršem, hoteč navladovati uporne ude, ki se neizprosno pokorijo močni pijači. Kmalu prispeta do lepo zidane hiše. »Ti, Tone,« ogovori starejši svojega spremljevalca, »čuj, kaj bi bilo, da danes prenočim pri vas, domov imam še jedno uro in —« jezik se mu je zapletal, da ni končal. »Že dobro, Jernej; samo pojdi v hlev, da te moja žena ne vidi. Saj veš da te črti kakor dihurja. Pred zoro pa se odpravi.« To rekši, pritisnil je čemerno na kljuko ter tiho stopil v vežo. Sram ga je bilo, da je že zopet prebedel polovico noči v krčmi in bal se je buditi očeta, ki je zraven v čumnati spal. En trenutek se pomislija, potem pa krene v sobo.

Majhna oljenka je še brlela na mizi, pred katero je klečala Ana, njegova zvesta žena ter s solznimi očmi se ozirala zdaj proti razpeli, zdaj na vrata, koder je tako željno pričakovala svojega moža. »Oh, da si le prišel«, vsklikne prisilecu nasproti in vstane. »Kako težko, težko sem te čakala tri ure. Pa saj menda nisi bil pri Vriševih?« reče skrbno ter ga pogleda z žalostnim obrazom. »Sem, Jernej me je tje kaj zvalil,« reče kratko. »Zakaj pa se ti nisi šla k počitku?« »Ne vprašaj me, dragi mož, saj veš, da me skrb drami, in ta je vedno najhuja, ako tebe ni doma. Oh glej, že četrtočkrat se mi vračam tako pozno, — več goldinarjev ostane vsikdar v tej nesrečni gostilni, ki je shajališče najhujših pijancev in igralcev! Kam boš še prišel?!« To rekši globoko vzdihne in solze se ji z nova potočijo po obrazu. Tone je molčal. Streznil se je in sprevidel, da ima žena prav.

Jelskarjevi, tako se je pravilo tej hiši, bili so najpremožnejši kmetje v Lipovcih. Mlad gospodar se je bil priženil tja ter dobil z lepo hišo tudi najboljšo gospodinjjo in ženo cele okolice. Živela sta že pet let v najlepši zastopnosti, in blagoslov Božji se je vidno razprostiral nad njunimi opravili. Nikjer ni bilo slišati zle besede, ampak vsak je hodil po svojem delu ter se trudil po najboljši vesti. Jutranja molitev začela je dan in večerni mrak našel je vso družino klečečo pred podobo Križanega. Stari oče molil je naprej, drugi so pa za njim odgovarjali. Samo majhni štiriletni Tonček delal je včasih materi težave, ker se ni znal tako dobro pregibati svojih ustic.

Tako je bilo, dokler Tone ni poznal Vranovega Jerneja. A zadnji čas se je vse predrugačilo. Neka kupčija, do koje je on Tonetu pomagal, sklenila je tudi njuno prijateljstvo. Neizkušeni Tone ni izprevidel, zakaj se mu novi tovariš vedno dobrija. Ni opazil, da to do-

brikanje velja le njegovemu bogastvu, da bi ga spravil v dobro voljo ter mu izvalil kaj okroglega za pijačo. K Vriševim, kamor je Jernej vsak teden zahajal in tudi ob ob delavnikih, če je bila napeta mošnjica, pripelje kmalu tudi Toneta. Vesela družba ga ondi radostno pozdravlja. »To je lepo, Jelškar, da si tudi ti zdaj semkaj prisel,« oglasi se okrogliolični Zdoisek, »saj se celo leto držiš kakor božji volek ter se krčme ogiblješ kakor bi krajcarja ne glešal!« »Ima ga pa, ima, in danes bo tudi dal za en literček ali dva,« hitro pristavi njegov sosed ter se nekoliko odmakne od vogla. »Le sedi k nam in pij, zdaj točimo mojega.« In res, Tone je prisedel in dobro se mu je zdelo. Dal je tudi za jeden liter, potem še za jednega, dokler je še bilo kaj desetice. Nato so prisle kvarte, in tako je šlo naprej. Vrnili se je s praznim žepom, in cel teden ga je vest pekla, da je zapravil toliko denarja tako lahkomišelnost za nič in zopet nič, »Pa kaj bo, saj je samo enkrat,« tako se je tolazil. A prišlo je še k drugemu in tretjemu, in slednjič zdela se mu je skoro potrebna razvedritev vsaj enkrat ali dvakrat zasukati karte v prstih. Poredni Jernej pa je z veseljem opazoval, da mu obilo teče pijača iz Tonetovega žepa in vabil ga je, če se je le dalo, kar največkrat s seboj.

Takrat, ko se je vračal ob polunoci iz gostilne, pustil je srečno desetak pri vinu in igri. Peklo ga je neznanosko, in vest ga je svarila, da bode šlo na takov način rakovo pot. Drugo jutro je trdno sklenil pretrgati prijateljsko vez z Jernejem, ki mu je bil kriv vsega. Cel mesec se je premagoval. Dobra žena pa je na tihoma molila in prosila Boga, naj ji moža za vselej ozdravi.

Tako je prisel božični teden. Da bi potrebne reči za praznike priskrbel ter prinesel za ženo in otroka nekaj novine, ukazal je hlapcu napreči in veselega srca zdrči Jelškar s svojimi čilimi konjiči proti mestu. Med potjo sreča Jerneja, ki je radostno prihitel do njegovih sanij: »No, Tone, kam pa, kam? Daj, da prisedem, saj te že toliko časa nisem videl!« Dobrodušni Tone ustavi, kmalo je veselo tekel pogovor, katerega je vedel gostobesedni Jernej kaj dobro sukati. Opravljal je sosed, norčeval se iz meščanov, in tako je šlo do Vriševih. »Daj, tukaj ustavi,« silil je Jernej, »dobro kapljico so dobili. Midva s hlapcem izpreževa, med tem, ko se ti v mestu mudiš, pa te tukaj počakam.« »Dobro,« pritrdi Jelškar. »V jedni uri se vrnem, do tega mi pazita na konje!« Podvizal se je v mesto, da bi se čim preje povrnil, kajti za svita je želel dospeti na dom.

Čez jedno uro prisel je srečno nazaj do Vriševih. Nesel je velik zavitek rečij, namenjenih za ženo, očeta in Tončka. »Kako se bodo veselili, ko jim vse to prinesem,« djal je sam pri sebi ter jo mahnil v prvo sobo. Gost dim je ležal po pivcih, ki so s kozarci zvenkljaje napivali si zdravice. »Za pol litra, krčmar,« reče Jelškar, »potem naj mi pa hlapec napreže!« Sedel je k mizi in ponudil Jerneju jedno časo. Ta se s prva brani, čes sam bodeš imel premalo! To je Toneta osupnilo. »Še pol,« zavpije jezen ter postavi steklenico pred Jerneja. »Prazen se nisem, prazen, jaz še ne!« »Pa dosti si pač

izdal za svojo Ano, ki ti jih bo solila, ko se vrneš,« roga se Jernej. »Saj pa tudi moraš, ker si se tjakaj priženil, kaj ne? Norec si, norec,« oglasi se Zdoisek Jurij, iz kojega je vino kar gorelo, »še v krčmo si ne upaš, da bi ti ona trikrat ne dovolila. Kaj pak, ti jo pustis hlače nositi! Ha, ha, ha!« Vsi zaženejo glasen krobhot, in po godu jim je bilo, da so lahko dražili Toneta, ker jim še ničesar ni dal za pijačo. Temu pa zavre kri naglo vliva kozarce v sebe, kakor bi si hotel jezo ohladiti. »Kaj briga to vas?« vikne nazadnje. »Jaz sem svoj gospodar, lahko delam, kakor hočem!« »Ti svoj gospodar, ko ti ona kruh reže in mošnjico veže?« oglasi se zopet Jurij. »Šleva, revše si pač, revše!« »Kdo je revše, jaz ali ti,« zakriči Tone, »skoči kvišku ter se trese same jeze. Privzdignjena pest žugaje išče nasprotnika. «Na, tebe pak se še ne bojim, tebe,« zagrozi se Jurij, ter potegne nož iz skornja. V tem hipu zgrabi Jelškar stol, da bi se obranil nasprotnika. Pa, ko ravno hoče skočiti proti Juriju, zdrse se, pade ter s stolom vred podere Jurija, ki se pobije tako nesrečno, da na mestu nezavesten obleži. — Mahoma se odpró duri, in notri stopita dva orožnika. Slišala sta vrisč ter se podvizala narediti mir. »Mi vsi nismo nič krivi,« oglasi se Jernej. »Jelškar je Jurija s stolom podrl.« Tone se zravna, blede obraz mu spričuje notranji nemir, in tema se mu dela pred očmi. »Ali si ga res podrl?« »Da, sem,« odgovori, »ali jaz sem padel ter ga nisem hotel zadeti,« pravi s tresočim glasom. »Že poznamo izgovore!« To rekši zveže orožnik nesrečnemu Tonetu roke ter ga pol nezvestnega odvede v mesto v ječo.

Bil je božični večer. Mrzla »apa stepa« je suhi sneg z dreves in streh ter ga brila popotniku v obraz, češ, podvizaj se v hišo ali v cerkev, da se dostojno pripraviš na prihod milega Izveličarja.

Na potu v mesto koraka mlada žena in vodi z desnico fanteka, ki komaj stopa za materjo. Zdjaj ga vzame v naročje ter ga nese, da bi se spotil. Boža mu ljubi obrazek ter ga iskreno pritisne na srce. »K očetu greva, Tonček, k očetu! Oni ne bodo sami na božični večer!« »Mama, zakaj pa so atek v mestu?« vpraša dete. »Tiho srček, le moli, potem se zopet povrnejo,« zasepeta Ana, to je naša popotnica, ter z globokim vzdihom obrne oči proti nebu.

Že je v mestu. S trepetajočim glasom vpraša za orožnike in ječo, v katero so sinoči odpeljali Jelškarjevega Toneta. »Kdo ste?« vpraša jo orožnik osorno. »Ana, njegova žena. Prisla sem k njemu na božični večer, ker ne morem prestati doma. Oh, zakaj ste mi Toneta zaprli, gotovo je nedolžen, oh, saj ni tako hudoben!« Jok ji zadusi besedo, in tudi dete, ki je videlo mater tako žalostno, jame na glas plakati. »Če je nedolžen, pokaže se to pri obravnavi. Za danes pa se mi odpravite in mi ne delajte nadloge!« Bodite usmiljeni,« prosi uboga žena, »pustite me k njemu z otrokom, saj vem, kako mu je pri srcu, da bode obhajal božični večer v ječi.« Mirno dvigne roki, da bi omehčala trdosrčnega stražnika. Tone je med tem v ječi okušal bridkost, kakor še nikoli. Nepopisna sramota, biti vklenjen in v ječo zapeljan

kakor največji hudodelec, razjedala mu je srce. Nemo je zrl pred sé ter upiral oko v velike, z železjem okovane duri, ki so mu branile izhod, kakor bi se hotel prepričati, je-li resnica, ali ga plasi jo le zlobne sanje. Resnica je, grenka resnica. Kako divje mu rojijo misli po glavi. Ves dogodek z Jurijem in orožniki muči neprestano njegovo dušo. Kaj bo, če je Jurij mrtev — jaz sem njegov ubijalec — »o Bog, saj veš, da nisem«, tako je tiho šepetal. »Kaj porekó ljudje, sosedi — oh, kaj bo dejala moja zvesta Ana!« Glasno je zahteval pri spominu na dobro ženo, ter si pokrnil obraz z obema rokama, med prsti pa so kapljale svetle solze ter močile kamena tla. »Oh moja uboga žena in nedolžni Tonček! Njegov oče je razbojnik! Ali me bode še hotela poznati, verovati, da nisem kriv?!«

Naenkrat se zgane. Tihi koraki se bližajo, ključ se zasuče v ključavnici njegovih vrat. Duri se odpro in noter stopi zvesta Ana z otrokom v naročji. »Tone, Tone, dragi mož«, zahteva ter ga objame in njene solze se združijo z njegovimi. »Da sem te le našla! Oh, kako bi ostal na božični večer sam? Kaj ne, da si nedolžen? Jaz ničesar ne verujem!« Ginjenja Jelskar dolgo ne more spregovoriti. Zvestoba in ljubezen dobre žene mu je presunila srce. »Bog vé, da nisem kriv! Zdrsnil sem se in tako s stolom podrl Jurija. Saj se še mora moja nedolžnost skazati; ali ne veš, kaj je z Jurijem?« vpraša s skrbjo. »Ne vem, ali trdno upam, da nas ljubi Bog ne bode zapustil, in se še vse dobro poravná.« »Da bi se le tokrat, saj se hočem resno poboljšati. Draga žena, odpusti mi«, reče naposled, »da sem te s svojo lahko-miselnostjo tolikrat razžalil! Bog mi je priča, da hočem sedaj postati drug človek, tak, kakoršen sem bil tistikrat, ko sva se spoznala. Ti pa, ljubi otrok, le moli za ateja, da se kmalu povrne«, reče k detetu ter ga poljubi na čelo.

Obravnava se je srečno končala za Jelskarja. Bil je oproščen. Jurij, ki je med tem ozdravel, priznal je sam, da je le vsled velike razdraženosti, obilne pijače in trdnega padca na glavo zgubil zavest. Okovani stol mu je le razdrapal obraz, a ni ga tako težko ranil, kar se je skazalo po preiskavi zdravnikov. Vsled tega je bil Tone za nedolžnega spoznan.

Kako lahkega srca vrnil se je iz ječe na dom! Nesrečni dogodek ga je spametoval. Spremenil se je popolnoma, ali prav za prav postal je zopet nekdanji marljivi in skrbni gospodar, in sreča je zopet zavládala pri hiši. »Bogu čast, da me je o pravem času strahoval in tako pripeljal na pravo pot, sicer bi bil izgubljen za časno in večno.« dejal je pogostoma. Vsak božič pa je ponavljal sklepe, storjene tisti osodepolni sveti večer v ječi.

Držal jih je tudi do smrti.

Podoba iz življenja. (Dalje.)

Iz poljske vasi.

»Zima je dolga, kakor v Sibiriji, krme je malo, ajde komaj za mesec dni, zelja bo zmanjkalo, kaj bomo počeli,« tožila je Maruša pri ognjišču, ko je pripravljala večerjo svojemu možu Martinu.

Martin je sedel v kozuhu pri ognjišču; mirno je pušil iz pipe. Z glavo je pritrdjeval Maruši, a niti z besedo ni izdal, da tudi njega tare skrb, kako bodo prebili do spomladi, ker je tako malo v hramu.

Maruša je izlila jed v skledo, vzela dve žlici, prekrizala se, odmolila ter sedla k večerji. Martin je kmalu prisedel. Po jedi je zapustil kočo. Čez nekaj časa se je vrnil ves potan.

»Maruša«, kliče vesel ženo, ne skrbi več. V vezi jezi meh ajdove moke in kos loja. Možek je posodil in še posodi. Obljubil sem mu spomladi tele.

Bila sta brez skrbi. Martin je šel k judu, prinesel ajde, turščice, boba, loja in soli in živila sta zadovoljno do spomladi.

Okoli Velikenoči je dobil Martin tele, kravica je dajala toliko mleka, da sta se lahko preživila.

Možek je čakal na tele, toda Martin se ni niti prikazal. Pošlje ponj, Martin se ne zmeni. Gre sam po tele, bilo je že štiri tedne staro.

»Prišel sem po tele«, pozdravi jud svojega dolžnika.

»Vzemi je!« reče Martin malomarno.

»Kje je?« vpraša Možek.

»Pri mesarju,« odgovori Martin.

»Kako pri mesarju?« reče Možek, »tele je moje, sem z njim!«

Tele je Martin prodal že pred tednom mesarju in denar porabil za opravke.

Zid se je razsrdil na Martina ter ga tožil in ga hotel zarubiti. Koča in travnik je Marušin, Maruši ni nič posodil. Martin je dejal, da si on izposojuje. Ostala je le kravica; Martin jo je kupil, njegova je. Ali Martin je povedal izvrševalcu rubežni, da se družina živi od krave.

Izvrševalec je zapri bukve in odšel k Možku z žalostno novico, da se ne sme krava zarubiti. Ob enem je moral Možek plačati stroške.

Možek se je togotil, klical na Martina vse h . . . , plačati pa je le moral.

»Kaj pa zdaj?« premišljuje, »kako naj kmeta na-žgem?« Celi dan sedi, a nič mu ne pride na misel. Stara Rebeka je pomilovalno gledala moža.

»Kaj te muči?« ga vpraša. »Povej, povej svoji Re-beki, morda ti pomagam.«

Možek je povedal, kako je prišel po zimi Martin, prosil, da se ga je usmili in mu zaupal za 10 gl. živeža. Martin je obljubil kot obresti tele. a dal je ni, dolga ne plača, marveč le obeta, da plača, kadar bo imel. Kako je izpadla rubežen, ni tajil.

»In če bo imel kako drugo molzno žival, ali mora kravo dati?« vpraša stara zidinja.

»Mora,« pritrди Možek.

»Kupi mu kozo in kravo prodaj. Dolg je 10 gl., koza stane 4 gld., za kravo dobiš 50 gld., dober kšeft«, svetuje zvita Rebeka.

Možek je kar od veselja poskočil, poljubil modro ženo in šel kupit kozo. Drugi dan jo pripelje Martinu. »Martin, revež si, pa dobra duša. Vem, da ne moreš plačati. Glej, včeraj sem dobil od brata kozo, ne potrebujem je, če hočeš, vzemi jo.«

Martin se prikloni, zahvali se in sprejme kozo. Žid si je mel roki od veselja, da se je kmet tako lepo vsedel na limanice. Precej je poslal novo prošnjo za rubeten.

Cez jeden teden se pripelje v vas zopet mož postave ter koraka naravnost proti Martinovi koči. Mozek hiti za njim; vzel je dekle, da bi odpeljala kravo.

Martin puši iz pipe in prijazno pozdravi prislece, posebno Mozka. Le-ta je gledal s poželjivim očesom, v hlev, kjer je ležala krava na listju.

Izvrševalec stopi v hlev, toda hitro se vrne in se zadere nad Mozkom, kako se more toliko predrzniti in se lagati uradom, da ima Martin razun krave tudi kozo, ko vendar resnica ni.

Mozek obledi. »H—Martin! Kam si dal kozo, takoj jo pokaži gospodu!«

»Mozek, to ne gre. Kozo sva zaklala že v nedeljo. Maruša je dejala, da molze kravica dosti, in koza bi le kravi odjedala klajo. Kaj hočem s podarjeno kozo, pravim. Zaklal sem jo, bila je prav debela, nekaj sva jo pojedla, nekaj poprodala.«

Mozek se je togotil, ali kaj je pomagalo. Kozo je daroval, ni mogel nič storiti, ker se ni smela krava zarubiti. Martin se pa v pest smeje in obeta, da plača, kadar bode mogel. Mozek je spoznal, da ga je kmet dobro plačal in se je zgubil iz kože. Martin pa še danes rad pripoveduje, kako je prekanil zvitega juda.

»To je bil za-me nauk«, pristavljaj je Martin, »da se z oderuhom ne pečaj, sicer prideš ob vse! Z drugim teletom sem plačal juda, a še sedaj se mi dobro zdi, da sem mu tako splačal njegovo zvijačo.«

Razne novice.

(Zveza kranjskih posojilnic.) V četrtek, dne 12. t. m. zvečer vsil se je ob 6. uri v prostorih katoliškega rokodelskega doma v Ljubljani osnovalni zbor društva »zveza kranjskih posojilnic«. Lepo število prijateljev Raiffeisenovih posojilnic iz mesta in dežele se ga je vdeležilo. Načelnik osnovalnega odbora, g. dr. Ivan Šusteršič, pozdravi v kratkih besedah zborovalce ter naznani, da je doslej zvezi pristopilo 12 posojilnic, in sicer: Bloke, Gerknica, Črni Vrh nad Idrijo, Dobropolje, Gorje, Horjul, Ljubljana, Metlika, Mošnje, Stari Trg pri Ložu, Šempeter na Krasu in Trnovo na Notranjskem. — Vse te posojilnice poslane so na shod svoje odposlance. Po tem naznanilu izvolil je zbor z vsklikom dr. Ivana Šusteršiča za predsednika osnovalnemu zboru, na kar se je takoj v smislu § 8 društvenih pravil volil načelnik in 8 odbornikov za dobo treh let. Za načelnika izvoljen je bil dr. Ivan Šusteršič; za odbornike pa gg. Janez Azman iz Gorij, Anton Belec iz Št. Vida, Francisek Jaklič iz Dobropolja, dr. Jan. Krek iz Ljubljane, Josip Prosenc iz Ljubljane, Alojzij Rudolf iz Trnovega, Janez Stanovnik iz Horjula in Josip Siska iz Ljubljane. Po dovršeni volitvi izraža g. Rudolf iz Trnovega v navdušenih be-

sedah svoje veselje nad tem, da se je zveza ustanovila, ter pojasnjuje velikansk pomen posojilnic za blaginjo našega ljudstva. Za njim razvija g. vikar Hladnik nekatere svoje želje in načrte gledé novega društva ter predlaga konečno, naj se obrne načelstvo zveze do dež. zbora kranjskega s prošnjo, naj naloži le-ta nekaj zakladov, ki jih ima v svoji oskrbi, v Raiffeisenove posojilnice ter tako podpira njihov razvoj, kakor se to n. pr. že godi na Nizjeavstrijskem. Predlog je bil soglasno vsprejet. Dalje predlaga g. dr. Ivan Krek, naj se obrne »zvezino« načelstvo do naših državnih poslancev ter je prosi, naj delujejo na to, da se tudi Raiffeisenove posojilnice vvrsté mej tiste denarne zavode, katerim se po postavi priznava pupilarna varnost. Tudi temu predlogu pritrdi zbor soglasno. Istotako vsprejet je bil nadaljni predlog g. Hladnika, ki meri na to, da »zveza« po svojih močeh vpliva na primerno premembo zadružnega zakona. Konečno predlaga g. Rudolf, naj se obrne »zveza« s prošnjo do knezoškofijstva ljubljanskega za dovoljenje, da bi se smeli tudi cerkveni denarji vlagati v Raiffeisenove posojilnice. Tudi ta predlog je bil vsprejet. Po nekaterih pojasnilih gospoda predsednika osnovalnega zbora in prišerčni zahvali vsem udeležencem, zaključí gospod predsednik zborovanje okoli polu devete ure, proseč zbrane, naj »zvezo« vsestranski podpirajo z dejanjem in svetom ter tako pripomorejo, da svojo nalogo vsestranski izvrši. — Večina gostov pa je še ostala skupaj v prijateljskem razgovoru in se potem razšla na vse strani naše dežele, sejat seme, katero naj rodi tisočeren sad v gmojni in duševni prid našem ljudstvu.

(Merilec Ferme.) Iz Celja se dne 5. t. m. poroča, da so prejšnji dan prišli na sled onemu zločincu, ki je prebivalce v Trojanah in v Ločici v največji meri vznemirjeval s svojim groznim dejanjem. O zadnjem umoru v Ločici se poroča naslednje: Pretlačeno soboto je prišel Pavel Ferme k mlinarju Troflu v Ločici, koder je že večkrat bil v delu in so mu bile ondotne razmere popolnoma znane, ter tam prenočil. Drugo jutro se je podal mlinar v kakih 70 korakov oddaljeno gostilno pri Blatniku, koder si je naročil nekaj zelja ter prosil gostilničarja, naj mu je pošlje na dom. Odsotnost mlinarjevo pa je Ferme porabil v to, da je šel v hlev, koder je bila dekla s svojim 14letnim bolnim sinom, ter prvo s sekuro, katero je dobil v veži, devetkrat po glavi udaril in s tem usmrtil, sina pa zadušil. Po storjenem činu se vrne v sobo ter sreča ravno vrnivšega se mlinarja, katerega istotako napade in pobije na tla, da je takoj mrtev obležal. Ko je na ta način odpravil vse zapreke, poiskal si je denarja. Kakor se trdi, je nabral blizu 100 gld. Po dovršenem opraviilu se poda iz hiše, zapre od znotraj vežna vrata ter pri hlevinih durih pobegne v trg Vransko, koder si je pri krojaču Ocvirku omislil novo vrhno obleko in pri urarju jedno zlato in jedno srebrno uro. Na to se je podal k rodbini Maconi, koder je imel staro znanje. — Gostilničar Blatnik je v teku tistega dopoldne poslal k mlinarju naročeno blago, toda dotični posel se je vrnil s pripombo, da pri mlinarju ni nikogar doma. Čakali so torej do

večera. Toda ker se tudi sedaj ni nič gibal pri sosedu, sel je gostilničar s nekaj možmi pogledat, kaj se godi. Ko so vlomili vežna vrata in prišli v notranje prostore, našli so vse tako, kakor smo zgoraj opisali. Ta dogodek so naglo naznanili policiji na Vranskem. Ondonitni policaj Maconi, oče zgoraj omenjene rodbine, pošlje pri njem bivačnega Pavla Fermeta v Braslovce po orožnike ter mu da za plačilo 1 gl. Ferme se res takoj odpravi na pot ter dovede orožnike na lice mesta, kjer so ležala trupla. Akoravno se je pri tem činu nekako čudno vedel, vendar ni nihče mislil, da je on morilec. Toda javno mnenje se je kmalo spremenilo, ko je drugo jutro izginil Pavel Ferme. Orožnik Alojzij Bizjak je takoj odposlal več mož na vse strani, sam pa se je napotil najprej k rodbini Maconi, kjer je našel več sumljivih predmetov in zvedel, da je Ferme s to rodbino v tesni zvezi. Vendar pa tukaj ni mogel zaslediti nič gotovega. Proti večeru se je posrečilo odposlanemu orožnikom, zaslediti Fermeta pri neki sorodnici na sv. Planini. Zločinca so na to odvedli v Vrasko. Še tisto noč se je podal Bizjak z njim v Trojane ter ga predstavil nam že znani gospodnji Novak, katera je v njem takoj spoznala morilca svojega moža. S tem je bilo dokazano, da je morilec v Trojanah in Ločici jedna in ista oseba. Drugo jutro so ga odvedli orožniki v Celje k okrožnemu sodišču. Z njim vred so zaprli tudi policaja Maconija, njegovo rodbino in Fermetovo mater. Zločinca je tajil vsaktero dejanje in izjavil, da je denar izkopal.

(Iz Kamnika) 9. dec. Dne 20. nov. je bila tukaj sodnijska obravnava. Janes Kuralt in Domžal je tožil gosp. J. Strupija na Goričci, da ga je žalil v cerkvi, ker je baje v pridigi rekel: »Predsednik (Kuralt) ni nič vreden.« — Obravnava pa je pokazala, da je to grda laž; vse priče so rekle, da tega niso slišale, le Matevž Tičar (Perše) iz spodnjih Domžal nekako zmedeno pod prisego pove, da je res slišal te besede mej pridigo. Dr. Majaron, ki je zastopal Kuralta, je temu zaklical: Kaj pa gonite take priče v Kamnik, ki nič ne vedo. — Ker ni bilo prič, se je obravnava preložila za 14 dni. Kuralt je kar z lučjo po dnevu iskal prič, pa jih ni nič dobil, gosp. Strupiju se je pa ponudila kar cela cerkev in Domžalci so rekli: Najmimo posebni vlak in peljimo se v Kamnik za priče, da naš duhovnik ni teh besed govoril. Zato sta morala Kuralt in dr. Majaron odnehati ter sta umaknila tožbo, rekoč kakor lisica, da je grozdje prekišilo. — Res: Laž ima kratke noge.

(Iz Žerovnice.) Lažnjivi »Rodoljub« je poročal iz naše vasi svojim »pametnim« bralcem, da so ob času volitve fantje iz Grahovega na nje prišli s poleni. Resnici na ljubo moramo povedati, da je to nesramna laž, katero zamore le »Rodoljub« svojim liberalcem sporočati. Fantje so res spremili naše volivce k nam, pa ni bilo nobenega tepeža, pač pa malo vriška in krega z liberalci, ki so volivce katoliške stranke res pričakovali — pa ne iz lepega namena, katerega bi pri liberalcih sploh zastonj iskali. Tudi pri sodnji in glavarstvu so lahko odgovarjali, česar jih je bil Remšgarjev fant ovadil, ki je mislil, da bode fante kar z lepa za par mesecev spravil

pod ključ! Nasi liberalci, posebno Zigmund in Remšgar, ne vedo sedaj od jeze nad svojim propadom kaj bi počeli. Maščujejo se sedaj nad nami s tem, da hočejo povsod prevzeti vožnjo. Tak kontrakt je naredil Zigmund s Špetnikom iz Markovca. — Sedaj le liberalci vozijo. Hvala Bogu, da se nam zasluska drugod ne manjka. Brez Zigmunda bomo se živeli — ne potrebujemo ga! V nedeljo, dne 17. novembra peljal se je pred sv. mašo tudi naš liberalni učitelj Likar v Loški Potok še z drugimi prevzeti tudi vožnjo pri parni žagi, da bi naši možje ne dobivali več vožnje na Rakek. To je tudi pravi prijatelj kmeta! Privoščili bi ga drugim! Iz Loškega Potoka so jo pa sramotno popihali, ker jim niso šli na limanice. Naš učitelj je tudi predsednik drevsnice c. kr. kmetijske podružnice v Grahovem. Pa ta vrt rodi na dveh tretjinah krompir in zelje s korenjem za gospoda predsednika — le na tretjini drevsca med osatom in koprivami. V Cerkalci dve leti pozneje napravljena drevsnica pa naša: to je razloček. Eden za druge.

(Istersko vino.) Iz Topolovca se nam piše: Dalje časa že premišljujemo isterski rodoljubi, kako bi se odpomoglo temu nečuvnemu sleparstvu z isterskim vinom. Zdi se nam torej dolžnost, da nastopimo javno, da tako marikaterega obvarujemo škode. Težko nam je mirno gledati, da naši slovenski rojaki izvozijo toliko luže pod imenom vina iz Istre. To naj bi si vinski kupci vendar že enkrat zapomnili, da vina ni iskati po mestih in trgih, da ga je treba kupiti od kmeta. Čeravno je treba biti jako previden tudi pri kupovanju vina od kmeta, posebno blizo mest, a v mestih je pa zastonj iskati pristnega. Bodite torej previdni, kadar pridete po vino v Istro. Ne kupujte ga od Taljanov po mestih in trgih ali od njih pristavev po okolici, od njih ne kupite nikoli pravega vina. Kdor nima posebno zanesljivih znancev v Istri, naj se obrne na slovenske in hrvatske duhovnike, oni svetujejo vsaceму radi, samo, da se pridobi isterskemu vinu zopet isti dober glas, kakor ga zasluži in tako pomaga postenemu kmetu. Le narodni duhovnik vé, kolika krivica se godi ubozemu kmetu, kateri pristnega svojega vina ne more prodati ali če ga proda, mora dati žulje svojih rok po isti ceni, kakor (taljanski) mušcan svojo ponarejeno zmes. Iz posebnega rodoljubja pripravljen je svetovati ali posredovati kupovanje vina v okolici Opertaljski Matko Knava. Kdor želi pravo istersko vino, naj se obrne na njega pod naslovom: Matko Knava, zasebnik, Topolovac, pošta Opertalj v Istri. V okolici opertaljski je še polno dobrega vina.

(Slovenska pratika za prestopno leto 1896) ima letos poleg navadnega koledarja nastopno zanimivo vsebino: Dobro berilo za krščanske družine. Postna postava za ljubljansko škofijo v l. 1895. Velika noč. Božja pot matere sv. Ane v Tunjicah pri Kamniku na Kranjskem. Nadvojvoda Albreht. Potres v Ljubljani. Molitev za odvrnitev potresa.

(Vsled krive prisege — nagloma umrl.) Lazar Kuralt, pravoslavnega veroizpovedanja, je tožil pri mitrovškem sodišču neko staro ženico radi dolžnih 60 gl. V sredo 4. t. m. je bila sodnijska obravnava, pri kateri je

starka trdila, da Kuračiču niti vinarja ni dolžna, dočim je ta dokazoval imenovani dolg. Prišlo je do prisega. Ko so se prižgale sveče in ko je Kuračič pristopil k sv. razpeli, rotila in prosila ga je starka, naj nikar krivo ne priseže. Kuračič je ostal trdovraten, položil je jedno roko na križ in izrekel besede: »Tako mi Bog pomaga.« Toda v tem trenutku se je zgrudil nezavesten na tla. Ko so ga služabniki prinesli na hodišče, je bil že mrtev. Kuračič je bil imovit mož. — Zopet strašen dokaz ostre pravice božje.

(Igre v Marijanišču.) Kakor druga leta, tako bodo tudi letos o božiču igre v Marijanišču. Predstavlja se bo zanimiva spevoigra »Živela Avstrija!«, kar je letos jako primerno. Poleg tega se bo kazalo nekaj božičnih slik in bo igrala godba. Predstave so te-le dni: 29. decembra, potem na novega leta dan, v nedeljo pred sv. Tremi Kralji in na sv. Treh Kraljev dan. Vselej je začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnice so po 20 kr., sedeži pa po 40 in 50 kr.

(Izpoved na smrtni postelji.) Leta 1893. je bila Ludviku Scilagi v Budimpešti ukradena denarnica s 5600 gl. Sumnili so dekle, katera je služila pri omenjenem gospodu, toda ta je tajila. Te dni pa je dobil Scilagi pismo, katero mu je pisal nekdanji hišni oskrbnik Edvard Rek, štirinšestdesetletni starček, ter naznanil, da je na smrtni postelji in da je on ukradel denar; istočasno je prosil, da naj mu odpusti in da doboše denar nazaj.

(Petletni morilec.) Iz Brna se poroča: Buzo Nenovica so našli dveletnega otroka v čeburu z vodo napolnjenem mrtvega. Od začetka se je mislilo, da je otrok sam padel v vodo in utonil. Toda sedaj je dognano, da je otroka pahnil v vodo petletni deček bližnjega sosedu. Da je bil deček svest svojega zlobnega čina, se pozna po tem, ker je svojim tovarišem, kateri so bili prihiteli k njemu, s kamenjem pretel, se bi kdo izmed njih to naznanil.

(Hrepenenje po lepoti in njega nasledki.) V bolnišnici Dunajskega Novega mesta je umrla za zastrupljenjem s fosforom deklica Kolhauzer. Zaužila je namreč vsak dan po nasvetu svoje prijateljice zveplenko, da bi postala lepa. Deset dni potem je ležala mrtva v bolnišnici.

(Sneg v Italiji.) Pretekli teden je v Gorenji Italiji, okolici Turina, zapadlo silno veliko snega. V okolici kuneški ga leži posebno na debelo. Ves promet po mestih in železnicah je bil ustavljen.

(Lovska.) Na lovu pri železni cesti so psi podili zajca. V tem trenutku se pripelje brzovlak, zajec skoči na stopnice vlakove ter tako odnese psom in lovcem pete.

(Mačka kot dedič.) V Stobliu na Gorenje Avstrijskem je pred kratkim umrla stara gospodičina Karolina Marevb, ki je v oporoki svoji stari mački volila 1000 gl. Ta svota se ima porabiti za oskrbovanje dragocene živalice.

(Kathreinerjeva deklica.) ki jo danes č. bralcem podamo kot barvano podobico, pripoveduje ob enem resnično dogodbo, ki se je sporočila znani Kathreinerjevi tovarni za sladno kavo, in ki je povod, da smo to mično podobico dali narediti.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 2. januarja 1896 zvečer.

DOM IN SVET
Izhajav Ljubljani
dvakratna mesec
Vsaka številka ima 32 velikih strani
mnogo slik iz domačih in tujih krajev
Cena 4 gl. 20 kr., dijakom 3 gl. 40 kr.
na leto
Najlepši list slov. družinam
v zabavo in pouk

Loterijske srečke

Danaj. 14. decembra:	6	7	53	67	38
Građec. 14. decembra:	83	88	46	9	3
Line. 7. decembra:	4	87	47	3	45
Trst 7. decembra:	35	18	65	74	82

Trzne cene v Ljubljani

18. decembra.

	gl.	k.		gl.	k.
Pšenica m. št.	8	—	Spek pevojen, kat.	—	66
Kač.	7	50	Surovo maslo.	—	90
Jahnen	6	50	Jajce, jedno	—	3
Ovca.	7	—	Mleko, liter	—	10
Ajda	7	50	rova meso, kat.	—	64
Proso	8	—	Falašin	—	58
Koruz.	5	50	Svinjete	—	56
Krompir	2	50	Kolensave	—	36
Leča, hrti	11	—	čičinice	—	50
turab.	10	—	čičice	—	17
Pšoi.	12	—	Seno, 100 kg	2	59
Maalo	—	90	slama	2	50
Mast	70	—	Prva trda, 4 kub. utr	7	40
Spek svec	—	64	mehka	5	29

Izkušeni in izvedeni kamenolomci

vsprejmó se takoj in se naj oglašé pri
župnijskem predstojništvu v Sostrem
pod Ljubljano.

297 1-1

Krepka dečka, katera bi imela veselje do ko-
vaškega obrta, vsprejme takoj kot 625 3-2

učenca

Fr. Siška, kovaški obrt v Ljubljani, Marije Te-
rezije cesta št. 6. — Stanovanje in hrana v hiši.

P VIII. zvezek: POVESTI

Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad 20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani.
— Tudi III. in IV. zvezek sta še v zalogi.

Najnižje cene

L. Mikusch,
tovarna delnikov,
Ljubljana, Metel trg 15.

Preobleke
Popravila
Skrbeno
izdelovanje

Največji izbor

287 **Zadnja cena.** 7-5

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice 5

priporočam svojo zalogo gvanterna blaga. Imenujem posebno štof in vsake batesukna in oajg za moške obleke, kakor tudi lepi novi batmol in pisani porhant za ženska oblačila. Tudi imam najnovejše volnate rute, gladke, z mrežami, z zobmi in z frantami. Priporočam tudi plavi in beli porhant, belo in rujava kotonino, suknene nogovice in vse v to vrsto spadajoče blago.

Zadnja cena.

Učenca

za krojaški obrt sprejme

294 2-2

Anton Jalen,

v Ljubljani, Poljanska cesta 29.

Na Najvišje povelje Nj. c in kr. apostolskega velištava.
Bogato oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov
zajamčena 21 6-6

XXX. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in sleer: 1 glavni dobitok s 60.000 gld. z dvema predodobitkoma in dvema podobitkoma s 500 gld., 1 glavni dobitok s 30.000 gld., z 1 predodobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitka po 10.000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld., 100 dobitkov po 100 gld., naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gld. — Žrebanje se bo vršilo nepreklicno dne 19. decembra 1895. — Srečka stane 2 gld. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj, L. Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobshofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštino prosto.

Na Dunaju, v septembru 1895. 285 6-6

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,
oddelek državne loterije.

Sidro

Liniment. Capsici comp.

18-1 iz lekarne Richter-jeve v Pragi 296

priznane izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr. 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 726 70-2

Richter-jev liniment s 'sidro'

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko 'sidro' kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Advokat

298 2-1

dr. Viktor Supan

v Ljubljani

ima od danes nadalje svojo pisarno

v Gospodski ulici št. 17 a

(palača Auersperg)

nasproti c. kr. za mesto deleg. okr. sodišču.

V Ljubljani, dne 14. decembra 1895.

Nad 50 let priznana za najboljšo umivalno milo

APOLLO-MILO

APOLLO-MILO

Pravo samo z gorenjim otiskom.
Pred ponarejenim se svari.

Delavnica kleparskih, ključarskih,

ANTON BELEC**Št. Vid nad Ljubljano**

Izdeluje ter ima v zalogi

cerkvene svetilnice ali stalnice

220 20 dve po 194

iz kositarja 12, 15, 18, 20 gld., iz medenine 22,
24, 28, 32 gld., iz topkaka 40, 50 gld.,**obhajilne svetilnice**iz kositarja po 2 gld., iz medenine po 5, 8,
10 gld.**pušice z zyončki**za pobiranje miloščine, iz kositarja po 1.50 gld.
iz medenine 5 gld.**štedilna železna ognjišča**

vsa železna in tudi razna za vzdati.

!!Pokrivanje zvonikov!!**Barvanje zvonikov**

napeljevanje strešnih žlebov in strelovodov.

Razne železne ograje, vrata, omrežja za pokopališča itd.

Kovino - tiskarskih, stavbenih in kulturnorajskih del.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča
po pošti.

TRADE-MARKE

Najboljše kakovosti, blago-
dejen, oživljačo, krepien in slasti
sredstvo za vzbujanje teka je**Marijaceljski likër**1 stekl. 20 kr., 6 stekl. 1 gld.
3 ducate steklenic 4 gld. 80 kr.

Nadalje za želodec:

Kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic
1 gld., 3 ducate 4 gld. 80 kr.Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri za-
basanju, skazenem želedeci. — Skatulja 21 kr., jeden zavojček
s 6 skatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Zeliščni sok ali prsni sirop za odraslene in otroke;
raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Stekle-
nica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za trganje:

Protinski ovet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v
križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic
2 gld. 25 kr.Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se
dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani kraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 252 24-14

Kot nadomestilo za tobove kave se priporoča
go-odruvnišk ženskam, otrokom in bolnikom!Najkakovostnejša, odlična zdravila in ob enem
najcenejša priprava k božnosti ljudi je

KATHREINER

KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

Najčistejši prirodni slad
v svetih vrstah,
ki se se dajo posrejevati.

Se dobi povsod: 1/2 Kile za 25 kr.

GASTNI DIPLOM
1891-1894
8 ZLATIH KOLAJN

Prav: nabavljate in jemljite
v Ljubljani siveje s imenom
"Kathrein".

Fr. Petrič

v Ljubljani
Špitalske ulice.

prigodna veliko svojo zalogo vsakovrstnega

blaga za moške in ženske obleke

vlasti domačega in bruskega sukna, razno volaeno blago za ženska oblačila, rumenurko, platno, cedr, tkanino, vsakovrstno hlačvino, vso podlago in potrebščine za krojače, dalje svilnate, piketaste, platnene in bombažaste glavne in žepne rute.

Izborna, trpežno črno sukno za duhovniške obleke, talarje, haveloke itd.

Ostanki najraznovrstnejšega blaga so v veliki izbiri po zelo znižani ceni na razpolago.

R. Pserhoferja

„lekarna pri zlatem državnem jabolku“

na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhoferjeve

odvajalne kroglice preje kri čistilne kroglice imenovane, so stareznano, lahno odvajajoče zdravilno sredstvo.

Cena tem kroglicam: 1 škatljica 15 kroglic 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami gld. 1-5, po poštne povzetju nefrankovano gld. 1-10.

Ako se svoja vnaprej pošlje velja s poštino vred: 1 zavoj kroglic gld. 1-25, 2 zavoja gld. 2-30, 3 zavoja gld. 3-35, 4 zavoja gld. 4-40, 5 zavojev gld. 5-20, 10 zavojev gld. 9-20. (Manj od zavoja se ne pošlje.)

Zahtevajo naj se izrecno „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“

ter naj se pazi, da ima vsaka škatljica na pokrovu rdeče tiskano ime J. Pserhofer, kakoršno je tudi na navodilu za uporabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferjev

1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.

Trpotčev sok, steklenica 50 kr.

Balzam za gušo steklenica 40 kr.

franko posl. 65 kr.

Grenka želodčna tinktura

(preje življenjska esenca ali Praške kapljice.)

Lehkotno odvajajoče sredstvo, oživlja in

krepča želodec, ter pospešuje prebavljenje.

Stekl. 22 kr., dvanajst stekl. gld. 2-—

Balzam za rane stekl. 50 kr.

Razun tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbe. Pošiljate po pošti zvršé se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštne nakazneli), je poština desti nižja, nego pri pošiljavi s povzetjem. 289 (12-4)

Fijakarski prsni prašek

škatljica 35 kr., franko poslan 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferjeva,

najboljše sredstvo za rasti las, lonček 2 gl.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Stendela, lonček 50 kr., franko poslan 75 kr.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Bulricha, domače sredstvo proti slabemu prebavljanju. Zavoj gld. 1-—

Veliko veselja

napravite svojim otrokom, ako naročite našo nedosežno krasno

božično zbirko

katero oddajemo radi preobiločnosti za smešno nisko ceno

• gld. 1-25 •

Ta naša krasna zbirka se stoji iz nastopno naštetih 25 komadov poučljivih, povsem lepo izdelanih igralnih predmetov:

- 1 krasne Avstrija-omarice obsegajoče 30 kamener za sestavljanje zgradb; pridejana je vzorna knjižica s 25 barv. podobami
- 1 škatljice otrok. kuhinjskega orodja iz kostarja
- 1 opravljene punčke,
- 1 poučne knjige s slikami
- 12 cink. vojakov v kartonu
- 1 trompete iz kostarja
- 1 stoječe remontoir-are.
- 1 verižice za uro.
- 1 šaljičeva samofotograf.
- 1 loterijske igre.
- 1 otroške igre.
- 1 sestavljalne igre.
- 1 tekajoče miši,
- 1 itpega prstana s srčkom

Vseh 25 komadov vkup velja samo gld. 1-25

Opozorjamo spošt. kupovalce, da znarotili karmžno pohitijo, ker utegne vsled mnogih vsakdanjih naročil kmalu pasti ta vzgledna in tako ceno zbirka. Težko kdaj se nudi tako ugodna prilika, da je možno samo za gl. 1-25 kupiti toliko oveseljujočih predmetov, katere pošilja proti predplačilu ali povzetju

Alb. Kehn, Commissionenwarenhaus d. vereing. Spielwaren-Fabriken, Wien, II., Tabakstrasse Nr. 44 3.0 1-1

295 2-2

Kedor hoče svoj denar

o priliki božičnih in novoletnih praznikov izdati za koristne stvari, naj uporabi urno ugodno priliko ter si omisli nižje razvrščeno

Vindobona zbirka

obsegajočo 15 komadov krasnih in dokaj uporabljivih predmetov, kateri veljajo samo gld. 6-50; ti so:

malančno pre-skušena

2letno jamstvo

- 1 natančno regulovana budilnica iz niklja, imajoča po noči razsvetljeno kazalno ploščo,
- 1 krasen album za fotografije, patent. vez., velika oblika, prevlečen s finim peluše-blagom, bogato okovan z kuirre-ali nikel. okraski, uporabljen za fotografije v mali in veliki obliki,
- 1 trozložno zrcalo, krasno izvršeno, za postaviti in obesiti,
- 6 finih namiznih nožev in vilic, Meissnerjev vzorec, s pristinim jeklenobroncastim rezilom;
- 2 gumba za manšete iz pristinega fažon-zlata, priznana najboljše mehanično izvršena,
- 3 fini gumbi za srajce in ovratnike,
- 1 zanimiv zabavni in olepšavni predmet.

15 komadov samo gld. 6-50.

Malokdaj se nudi toliko ugodna prilika za nakup tako lepih, za družino in vsakogar, kakor tudi za darilo pripravnih predmetov za tako izvanredno nizko ceno. Razpošilja se proti poštne povzetju.

Razpošiljalna trgovina LEON SILBERBERG na Dunaju I., Fleischmarkt št. 5/H.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič.

Odgovorni urednik Ivan Rakevec.

Tiska „Katoliška Tiskarna.“